

Måttsundarn

MÅTTSUNDS INTRESSEFÖRENING

Medlemsblad nr 32 2012 Årgång 17

Pris 20:-

Måttsund - Årets by 2012



Måttsunds Medborgarhus moderniseras med "digital teknik" och skapar förutsättningar för en god gemenskap i byn, gammal som ung.

Måttsunds Intresseförening

Bankgiro 5507-4660 Org. Nr 897001-6021

Hej Alla läsare!

Att bli utsedd till årets by i Luleå kommun är mycket hedrande och visar att kommunen har uppmärksammat den kreativitet som finns i Måttsund. Byn har nära 800 invånare där var tredje bybo är under 24 år. Nästan hälften av byborna är under 45 år.

En satsning på byns ungdomar är en satsning på framtiden. Det bidrag som Länsstyrelsen och Luleå kommun har tilldelat Måttsunds ungdomar bör tillfredställa alla ungdomars krav. En ungdomsgård har i många år stått högst upp på deras önskelista vilket nu kan anses vara uppfyllt dels genom det ”digitala huset” (medborgarhuset) och dels den tillgänglighet i huset som erbjuds två kvällar i veckan.

Det ”digitala huset” har försetts med bredband, musikanläggning, digitala spel och möjlighet till storbildsvisning. Ungdomarna i byn har varit drivande i utvecklingen som även gynnar alla bybor.

Nya medarbetare har invalts i Intresseföreningens styrelse och festkommitté. De har alla ”stora öron” och tar tillvara alla goda tankar och förslag på utveckling i byn.

Det är också mycket glädjande att en måttsundare ingick som körsångare i det svenska bidraget som blev vinnare i årets Eurovision Song Contest. **Britta Bergström** på Långbackavägen har varit körsångare i tjugo år.

På Måttsunds webbsida www.byar.lulea.se ska du kunna få svar på alla frågor om Måttsund, ex. vis aktiviteter, händelser, föreningar, historik mm. Måttsunds Intresseförening har en egen adress i facebook: www.facebook.com/MattsundsAnslagstavla. En utmaning för Intresseföreningen är att finna samverkansformer för att både webb och facebook ska utvecklas. Både webben och facebook är viktiga för byns utveckling.

***Intresseföreningen med redaktioner för tidning, webb och facebook
önskar Alla läsare en glad och trevlig sommar!***

Måttsunds Intresseförening, Funktion/ Namn/ Adress [975 95 Luleå]

Ordförande Tomas Andersson, Långbrovägen 6
Tfn: 34051, Mob: 070-337 3810, E-post: tomas.andersson@projektledarnaah.se

Vice ordf. Henric Borg, Skogsbrynet 11
Telefon: 223064, Mobil: 070-262 5167, E-post: henric.borg@telia.com

Kassör Nils Nordlund, Skogsbrynet 22
Telefon: 34033, Mobil: 073-816 4033, E-post: nils.nordlund@brevet.se

Sekreterare Therese Halonen Magnusson, Kläppvägen 10
Telefon: 69996, Mobil: 070-326 9996, E-post: theresemagnusson@hotmail.com

Ledamot Anna Falck, Måttsundsvägen 723
Mobil: 070-361 5332, E-post: annafalck@live.se

Ledamot Johan Kristoffersson, Kläppvägen 24
Tfn: 12425, Mobil: 070-347 2426, E-post: johan.kristoffersson@mysmolnet.se

Ledamot Anders Eriksson, Måttsunds byaväg 295
Telefon: 407911, Mobil: 070-266 0604, E-post: anders@taxinorr.com

Suppleant Lisa Groth Öhman, Långbackavägen 38
Telefon: 34045, Mobil: 070-3532676, E-post: kola@hem.utfors.se

Suppleant Ulf Ebenfeldt, Lingonstigen 55
Telefon: 268356, Mobil: 070-329 2129, E-post: ulf.ebenfeldt@kontore.se

Måttsundarn, Redaktionskommittén

Nils Nordlund, Skogsbrynet 22
Telefon: 340 33, Mobil: 073-816 40 33, E-post: nils.nordlund@brevet.se

Ingrid Vikström, Måttsunds Byaväg 296
Telefon: 34072, Mobil: 070-677 80 71, E-post: ingvik@telia.com

Birgitta Ahlman, Måttsunds Byaväg 300
Telefon: 34110, Mobil: 070-665 10 32, E-post: birgitta.ahlman@telia.com

Bertil Öström, Rinnelvägen 8
Telefon: 34125, E-post: bertil.ostrom@gmail.com

Webbredaktör: Ingela Åström, Ollbacken 54
Telefon: 26 99 44, Mobil: 070-634 64 23, E-post: ingela.astrom@skol.lulea.se

Webbadress, www.byar.lulea.se Välj Måttsund i sökfönstret.

Facebook, administratör: Anna Falck, Måttsundsvägen 723
Mobil: 070-361 5332, E-post: annafalck@live.se

Facebook, adress: www.facebook.com/MattsundsAnslagstavla

Festkommité

Anna Falck, Måttsundsvägen 723
Mobil: 070-361 5332, E-post: annafalck@live.se

Chanette Nilimaa, Kallviken 29
Mobil: 070-356 76 32, E-post: chanettenilimaa@hotmail.com

Erica Iseby, Måttsunds byaväg 359
Mobil: 070-254 28 22, E-post: ericaochtommy@hotmail.com

Lisa Groth, Långbackavägen 38
Telefon: 34045, Mobil: 070-3532676, E-post: kola@hem.utfors.se

Therese Halonen Magnusson, Kläppvägen 10
Telefon: 69996, Mobil: 070-326 9996, E-post: theresemagnusson@hotmail.com

Medborgarhuset, Ordförande: Fredrik Sundberg, Telefon: 342 58

- Uthyrning: Nils Nordlund, Skogsbrynet 22, Telefon: 340 33
Mobil 073-816 40 33

IK Örnen ikornen@lulea.riksnet.se

- Ordf. Kjell Sundberg Tel. 34168, Mobil: 070-225 32 86

Fyrklöverns Skoter och Fritidsförening, kontaktpersoner:

- Jörgen Malmström, Telefon: 342 13, Mobil: 070-523 19 10
- Stefan Eriksson, Telefon: 340 04, Mobil: 073-337 18 26
- Fredrik Sundberg, Telefon: 342 58, Mobil: 070-543 42 58

Hamnföreningen Sätet, Ordförande, Mattias Alman, Telefon: 343 43

Hamnföreningen Skatabryggan, Ordf. Hans Engström, Telefon 341 15

Innehållsförteckning

Intresseföreningen presenterar sig	Sid. 6
Ny festkommitté i Måttsund	Sid. 8
Yrvädersvägen eller Uhrvädersvägen?	Sid. 9
Hästar i byn	Sid. 11
Förskolan firar 20 år (30 år)	Sid. 13
Stor bild i Medborgarhuset	Sid. 16
Måttsunds anslagstavla på facebook	Sid. 19
Britta Bergström – en vinnare!	Sid. 20
Revy i Måttsund	Sid. 21
Öberget förr och nu	Sid. 22
Familjen Herman Andersson - en av lungсот hårt drabbad familj.	Sid. 26
Måttsunds-Kul	Sid. 31
Nya i byn	Sid. 32
Folkmängdsuppgifter	Sid. 32
Anslagstavlan	Sid. 35
Måttsundsdagen	Sid. 36

Intresseföreningen presenterar sig



En bild av Intresseföreningens styrelse 2012, Från vänster **Lisa Groth, Nils Nordlund, Anna Falck, Anders Eriksson, Johan Kristoffersson, Henric Borg, Tomas Andersson, Ulf Ebenfeldt och Therese Halonen Magnusson**

Tomas Andersson, Nils Nordlund, Henric Borg, Johan Kristoffersson och **Therese Halonen Magnusson** i Intresseföreningens styrelse har i tidigare nummer presenterat sig. Fyra nya medlemmar har tillkommit som här presenterar sig själva.

Lisa Groth Öhman, bor tillsammans med min man **Kent Ove** på Långbackavägen 38 sen 2005. I vår familj ryms 3 glada hundar och tonåringar som behöver få bo i familjehem. Jag jobbar som projektledare bl.a. åt ABF, Kent jobbar som ortopedtekniker på Sunderby sjukhus. På vår fritid försöker vi hinna med vårt hus och ungdomarnas fritidsintressen, gärna blandat med fiske och stugan.

Anders Eriksson, min fru **Karolina** och flickorna **Lovisa, Sofia & Ellen**, blev Måttsundare den 1 februari 2010. En av flickorna går på gymnasiet och två på Måttsundsskolan. Vår fritid består bl.a. av fotbollsträning, hundpromenader med våra tre taxar & naturen, vilken vi har runt hörnet dygnet runt. Våra vänner brukar fråga oss hur det är att bo i Luleå. Då svarar vi stolt att vi inte bor i Luleå, vi bara jobbar där. Vi bor i Måttsund! Övrig tid försöker vi att vara sociala med vänner i olika aktiviteter. Vi har ingen anknytning till Måttsund sedan tidigare, men kände snabbt att vi trivdes väldigt bra här. Vi kommer från olika vädersträck, Skellefteå och Jockfall. Måttsund ligger nästan mittemellan.

Anna Falck är 30 år och uppvuxen i Måttsund. Jag flyttade tillbaka till byn för 1,5 år sedan med min man **Daniel** och våra två barn **Milton** 4 år och **Stella** 2 år. Vi har också två Jack Russel hundar, Mynta och Timja. Jag jobbar på Sensia Träning (tidigare Helex) som medlemsrådgivare. På min lediga tid umgås jag med familj och vänner, tränar, påtar i trädgården, bygger och renoverar på vårat hus. Det var lite om mig. Vi ses på byn.

Ulf Ebenfeldt, jag och min fru **Inger** bor i vårt fritidshus i Oxviken så gått som hela året, framför allt jag som har slutat jobba heltid. Vår samhörighet med byn beror på att Inger har sina "rötter" i gårdarna "Lax" och "Härmanåosch", samt att vår dotter **Emma** med sin familj bor i Måttsund.

Ny Festkommité i Måttsund



En bild på den nya festkommittén, från vänster **Lisa Groth Öhman**, **Therese Halonen Magnusson**, **Chanette Nilimaa**, **Anna Falck** och **Erica Iseby**

Måttsunds Intresseförening välkomnar den nya festkommittén som har tagit över stafettpinnen efter den tidigare. Det är ett glatt gäng tjejer som startade upp sitt första uppdrag genom att ordna en pubafton den 2 juni. Det var en trivsamt och trevlig tillställning som hade ordnats för de ca 60 besökarna. Den nya musikanläggningen invigdes och spelade blandad dans- och underhållningsmusik i bakgrunden. Tyvärr var inte vädrets makter medgörliga denna kväll då regnet satte hinder för många som hade planerat en kväll på måttsundspubben.

Festkommittén är en stor tillgång för en by och skapar bra förutsättningar för att bybor ska ges tillfälle att träffa andra bybor under trevliga och gemytliga former. Det är en inriktning att de pubaftnar som ordnas i Måttsund ska locka alla, oavsett ålder. Alla besökare ska känna sig vara varmt välkomna. Alla i Måttsund önskar den nya festkommittén Lycka till i sitt fortsatta arbete, för allas glädje.

Nisse

Yrvädersvägen eller Uhrvädersvägen?



Har du kanske funderat över varifrån Yrvädersvägen har fått sitt namn? När man färdas mellan Kallax mot Måttsund passerar man snart en skylt som visar på denna väg.

Yrvädersvägen löper ända ner mot stranden och där har idag flera familjer valt att bosätta sig året runt

Tidigare var det ett sommarstugeområde. Och ännu tidigare låg där soldattorpet Uhrväder. Sådana torp låg ofta vid vatten för att den ofta fattiga soldatfamiljen skulle ha närhet till fiske. Fisk utgjorde en betydande del av den kustnära befolkningens föda. Därtill kunde man kanske också tjäna en liten slant på att sälja till andra som inte fiskade själva.

I början av 1700-talet fanns det i Måttsunds by sex soldatrotar, nummer 27 Sedig, 28 Rolig, 29 Hjort, 30 Nybyggare, 31 Humbla och 32 Uhrväder. De fem första försörjdes av måttsundsbönder medan Uhrvädersroten delades mellan bönder i Kallax och Måttsund. Före 1710 hade denna rote kallats Hara och bör då ha varit en ren måttsundsrote. En av de soldater som tjänade roten Uhrväder hette **Olof Olofsson**. Han var född i Kallax och bodde där, när han som tjugoföråring blev antagen för roten. Fyra år senare gifte han sig och efter ytterligare några år fick familjen flytta till det mycket förfallna kronohemmanet nummer 6 i Måttsund. Detta kom därefter att kallas Uhrväders men uttalades "Örväsch".

Olof Olsson uppehöll sin tjänst till 1748 då mönstringsprotokollet uppger att han blev *"ogillad såsom gammal och swag samt ändå medhjälps vid sitt hemman warder denne Olof Olsson casset"*.

Visst kan vi väl tycka att det var lite märkligt att en 48-årig man kunde betecknas som gammal och swag. Men medelåldern vid denna tid var betydligt lägre än nu, de fattigaste människorna blev tidigt "gamla" och

utslitna. Olof Uhrväder hade arbetat hårt för att upprusta det hemman som han fått överta. Detta bevisas av texten i 1750 års jordrannsaktionsprotokoll: *“Åbos af Olof Olofsson som likaledes förswarligt bebyggt hemmanet och upbrukat åkerjorden til 3:ne tunnors utsäde, och så häfdat ängarne at deraf underhålles en häst, 4 kor, 1 ungt nöt och 6 får.”*

Som soldat levde han ett mycket torftigt liv och utsattes för många prövningar som långa förflyttningar till fots, dålig kost, usel hygien, sträng kyla och smittosamma sjukdomar. Under senare delen av 1700-talet började Kronan sälja sina hemman. Ofta blev ägaren den soldat som då bebodde det. Olof Uhrväder fick bo kvar, kanske för att han skött sitt hemman väl och samtidigt fick han av det sin fortsatta försörjning. Det blev hans son, **Lars Olofsson**, som övertog och löste in det. Efter hans död 1788 såldes det och delades samtidigt så Busshemmanet tillkom.

Den siste ägaren av Uhrvädershemmanet hette **Johan Erik Johansson**. Det har sagts att han kom på obestånd efter att han gått i borgen för en vän och tvingats betala för denne. Gården såldes och delades. Johanssons yngste son **Erik** köpte en jordbit på Granön och startade ett nybruk. Medan gårdsnamnet Uhrväders försvann från Måttsund, återuppstod det på Granön när Örväsch-Erik flyttade dit.

Troligen var det efter Olof Uhrväders avsked omkring 1750 som soldattorpet kom att placeras precis på gränsen mellan de båda byarna. Detta är anledningen till att vissa av de familjer som bor på platsen i fastighetsregister och statistik nu är måttsundsbor medan andra är kallaxbor. Jag misstänker att närheten till Kallax gör att de alla räknar sig som “kallaxare”.

Från slutet av 1700-talet var roten Uhrväder placerad i Gäddvik och stavades Urväder. Mellan åren 1820 och 1830 bytte den namn och hette därefter Stor. Förvisso är Yrväder och Uhrväder samma ord, men stavningen har, som i så många andra fall, ändrats med åren. Som parentes kan jag nämna att i Småland, varifrån jag kommer, uttalar man fortfarande ordet “urväder”. “Det var ett fasligt urväder!”, säger smålänningen när snön yr runt stugknuten.

Ingrid Vikström

Hästar i byn

Rid och trav hästar har alltid varit en del i Måttsunds by. Redan i slutet av 1960 talet, när de flesta av de fem bönder som ägde åkermarken mellan dåvarande konsumaffären och posten, hade slutat att bruka den, fick **Göran Vikström** deras tillstånd att anlägga en träningsbana.

Till en del utgjordes banan av den gamla Långbrovägen, som inte längre används så ofta, sedan fastigheten där posten var inrymd flyttats från sin plats vid "kvarnen" till Måttsunds byaväg.

Tillsammans med **Folke Nilsson** och **Lars Vikström**, som bidrog med både arbete och pengar, kom banan till stånd. Senare skaffade **Börje Johansson** travhäst och anslöt sig till gänget. På travbanan, Öberget och kring Måttsundsbacken har dessa karlar tränat sina juveler och drömt om stora framgångar. De fina träningsmöjligheterna har generat till mycket glädje och många vinster till byn under årens lopp. Det är väldigt roligt att ha häst i Måttsund för byborna är så trevliga och tillmötesgående och vi får ofta höra att det är så mysigt att se hästar i byn.



En bild som talar för sig själv, hästar i trafiken är en risk. Att sänka farten är ett bra recept!

De flesta av våra hästar är "trafiksäkra" men det finns alltid en risk att en häst blir rädd för något och kan helt plötsligt kasta sig ut i vägbanan.

Därför önskar vi att alla alltid kör försiktigt förbi vid möte av häst.

Om vi rider/kör mitt på vägen är det bara för att försäkra oss om att fordonet sänker hastigheten. Idag finns det 13 hästar i byn som vi vill presentera lite närmare:

Monica Leijon äger **Kentha** är av rasen haflinger, ridhäst

Camilla Rehnström och **Mauritz Rönberg** äger **Viggeflickan**, kallblodstravare född - 89 som ägdes och tränades av bybon Lasse Wikström. Hon hade rekord 28,4 vann 8 ggr och tjänade 206000 kr (som var väldigt bra på den tiden) Hon är nu Fölmärr hos Camilla och Mauritz och har lämnat tre Öåkerns avkommer:

- **Öåkerns Viggen** kallblodstravare född - 99 . Viggen har 1 seger på 17 starter rekord 36,1 och tjänat 19900 kr
- **Öåkerns Nova** kallblodstravare född -04 Har gjort 4 starter i livet har två tredjeplatser och tjänat 11700 kr
- **Öåkerns Snåtra** kallblodstravare född -06 är i dagsläget ostartad.

Jeanette Lestander och **Ola Holmström** äger

- **Mr Ruby** välrest varmbloodstravare född -05. Ruby är 1,79 i mankhöjd vilket är enormt stort för en travare. Ruby har en andra och en tredje plats och tjänat 26 700 kr rekord 17,5
- **Alsakker Svarten** född - 98 framgångsrik kallblodstravare som nu skolats om till ridhäst. Denna häst har bara ett öga men ändå tjänat nästan en miljon kronor som travare med ett rekord på 25,5
- **Capricorn B** född - 09 Svenskt halvblod efter Camaro M. Snygg reslig gråskimmel som fortfarande är på utbildningsnivå. Kommer att utbildas för att tävlas i dressyr och hoppning

Lisa och **Peter Wahlberg** m familj äger

- **Bara Nu** född -05 duktig varmbloodtravare som har tre vinster på 24 starter tjänat 96 000 kr och ett fint rekord på 14,4
- **Ladylike Face** född -08 varmbloodstravare ännu ung och ostartad men tränas för fullt. "Lady" har för övrigt Viking Kronos som pappa och är därmed lillasyster till självaste Maharajah och Triton Sund!

Tilda Wahlberg äger

- **Summerday Sunlight** "Sunny" är 16 år, snygg Welshponny efter Bostorps Bravad. Sunny har tävlats i både dressyr och hoppning.

Cecilia Bergenudd äger

- **Mr Bombastic** född- Svenskt halvblod " Basse" är extremt välutbildad inom dressyr och kan både piaff och passage. Kommer att tävlas i dressyr under våren.

Anna-Karin Olsson och Hasse Tamrell äger

- **Leisi** har varit en väldigt duktig dressyr häst men är numera pensionär och har det bara bra i hagen.

För att se information om resultat och start kan man gå in på travsport.se och sök sportinfo. Kom gärna och heja fram era Måttsundshästar på trav och ridtävlingar vi behöver ert stöd.

En stor eloge vill vi ge till byns ungdomar som är extremt hänsynsfulla vid möte med häst oavsett om de kommer på skoter, moped, bil eller cykel.

Lisa Wahlberg

Förskolan firar 20 år (30 år)



Det är 20 år sedan förskolan på Kläppvägen invigdes, förskolan, eller dagis som det då hette, hade redan då startat och drivit verksamheten i tio år på Gultmalvägen. Förskolan firar därför egentligen 30 år i Måttsund. Dagen firades med öppet hus tisdagen den 24 maj där många föräldrar, far- och

morföräldrar och några bybor var med och firade. I ett av rummen visades bilder på tiden som har gått sedan start.

Firandet gjordes i det bästa tänkbara väder med strålande sol. Barnen hade själva fastställt programmet för dagen och firandet med maskerad, att fika och dansa, ha roligt, ballonger och se film.



Alla önskemål uppfylldes i programmet där personalen på förskolan hade överraskat barnen med en clown och ponnyridning, som uppskattades mycket av barnen.

Sammanfattningsvis var firandet en mycket lyckad dag.

Det var många barn som fick möjlighet att rida på hästryggen, ledd av Lisa Wahlberg

På förskolan i Måttsund jobbar idag 10 personal, kök med en kock inräknad samt 54 barn. Personalen är positiv till att välkomna barn från andra byar och idag finns barn även från Mörön, Ersnäs och Kallax. Den verksamhet som bedrivs på skolan är speciell jämfört med andra skolor.



Verksamheten är pedagogisk och lärande där barnen ges bra förutsättningar inför framtiden. Inför nästa år söker skolan att få ”Grönt flagg” vilket innebär ett miljötänkande, källsortering mm.

Samverkan med gymnasieskolan och universitet bedrivs där fokus läggs på att se helheten i ett barns utveckling.

Bilden: Jenny Johansson och förskolechefen ”Evy” Åström vid kaffebordet

Det är imponerande att se hur barnen själva väljer vad de vill jobba med under dagen och lär sig ta konsekvenserna av sina beslut.

Det framgår tydligt vid samtal med förskolechefen **Eva-Marie (Evy) Åström** att hon är mycket stolt över sin personal i Måttsund som hon tycker gör ett bra jobb. Skolan är en föregångare i lärometoder och den verksamhet som bedrivs med eget ansvar. Evy är även chef för förskolorna i Avan, Ersnäs och Bälinge.

Bilder som togs under dagen på speciella besökare som var med och firade förskolans 20- eller 30- årsjubileum.



Förskoletrollet (Theresa Lundström)



Starwars



Pippi Långstrump (Carina Avergren)

På skolan visades också ett maskhotell där varje barn har tillfört en mask som man kan se genom ett glasfönster. Alla maskar samverkar i sitt boende vilket också är gällande för oss människor i samhället. I Måttsund växer det upp mycket kloka barn som ges bra förutsättningar i framtidens lärande.

Nisse

Stor bild i Medborgarhuset

Ungdomar i Måttsund har under många år, kanske i alla tider, önskat en ungdomsgård i byn där de kan träffas för aktiviteter och gemenskap. Försök har gjorts under åren med att öppna medborgarhuset för byns ungdomar men dessa pågick inte under någon längre tid. En fungerande ungdomsgård kräver dels att gården görs intressant för ungdomar men också att vuxna tar ett ansvar genom att ”övervaka” och närvara vid ungdomsträffarna.

Ett ungdomsprojekt som tekniskt sett främjar både pojkar och flickor tillsattes hösten 2011. Målsättningen var att skapa ett intressant Medborgarhus (ungdomsgård) med digital utrustning. Projektet ledde till att Måttsunds ungdomar fick ett bidrag från Länsstyrelsen i Norrbottens län och Luleå kommun för att installera teknik som var önskemålet.

Det handlade om att fylla ett ”tomt hus” med teknisk utrustning såsom, bredband, internet, storbild, projektor CD/ DVD- spelare, högtalare, spel, doc. station, stolar och dynor. Genom bidraget kunde önskemålet uppfyllas vilket också alla i Måttsund välkomnar. Engagerade ungdomar och yrkesskickliga bybor hjälpte till att driftsätta projektet.

Den nya tekniken har kunnat uppfyllas genom medborgarhusföreningens välvilja och positiva inställning.

Tekniken gynnar även medborgarhusföreningen genom att göra huset mer attraktivt för uthyrning.



En bild som visar tre aktörer som bygger en högtalarlåda, Ansgar Wågberg, Kjell Granström och Rune Wikström som håller i borrflugan.

Att installera digital teknik och utrustning innebär också en hel del tillhörande arbete. Utrustning ska monteras, högtalare ska sättas upp och byggas in i paneler mm.



Bilden: Örjan Löwdin och Kjell Granström har högt flygande planer i projektet

I Måttsund finns många skickliga yrkesmän som har hjälpt till och bidragit till att tekniken har kunnat driftsättas.

För att anpassa ljusstrålen från projektorn till filmduken höjdes armaturerna i Medborgarhuset med 20 cm.

Det krävdes en byggställning för att det skulle kunna göras.

Invigningen gjordes den 12 mars 2012 där Luleå Hockey spelade kvartsfinal mot AIK. Kvällen lockade ca 60 hockeyintresserade måttsundare som kunde följa matchen. Tyvärr så förlorade Luleå Hockey i kvartsfinalen och någon fortsatt visning av vårt hockeylag kunde därför inte visas.

Projektet är en tillgång för byns utveckling och skapar bra förutsättningar för framtiden. Genom tekniken har möjligheter skapats genom att kunna visa idrotts, film och andra evenemang i storbild. Det har också skapats möjlighet att spela musik med god kvalitet, för dans, disco mm.

Tekniken erbjuder också möjlighet till digitala spel såsom tennis, bowling mm. Möjligheterna är många och det är upp till oss själva att vara kreativa och ta tillvara den möjlighet som erbjuds.

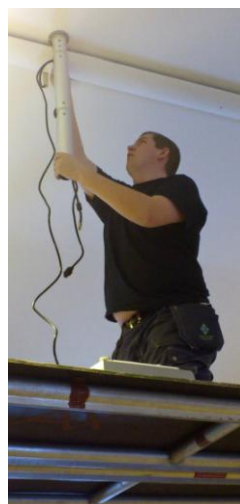
Det är **Takt & Ton** i Luleå som har levererat tekniken, vilket de gjort till full belåtenhet. Det levererades många kartonger med teknik, sladdar och tillbehör som skulle sättas samman.

Driftsättningen av tekniken har utförts av byns ungdomar där **Olle Palmgren** har varit mest aktiv och drivande och har varit med i projektet från start till mål.

Tekniken är nu färdigt installerad och fungerande.

Som i alla projekt finns det fortfarande en del efterarbete att göra innan allt är helt färdigt vilket får bli framtida projekt att jobba med.

Bilden visar att Olle inte har rädsla för höjder



Sundbergs El har installerat all el som krävdes för den tekniska utrustningen. Det var ett stort jobb som gjordes med mycket kabeldragning och många arbetstimmar.

Kjell Sundberg som är genuin måttsundare och väl bekant med huset hade inga större problem att finna de rätta kabelvägarna.

Projektet och alla i Måttsund framför på detta sätt ett **STORT** tack till **Fredrik** och **Kjell Sundberg** som har sponsrat kabel, kabelrännor, tillbehör och arbete.

En bild som visar Kjell i full aktion

Intresseföreningen erbjuder ungdomar i byn att öppna medborgarhuset två kvällar i veckan, onsdag och fredag. Det är en förhoppning att byns ungdomar, som är allas vår framtid, tar tillvara på denna möjlighet. Ett öppnande av ungdomsgården kräver engagemang från föräldrar och vuxna.

Den ”nya tekniken” i Medborgarhuset gynnar utvecklingen i byn och främjar en god gemenskap, exv. visning av filmkvällar, idrottsevenemang mm. Den skapar också möjlighet till disco och danskvällar med mycket bra ljudkvalitet. Det är en förnämlig utrustning som erbjuder många möjligheter för oss måttsundare i framtiden.

Nisse

Måttsunds anslagstavla på

Nu finns det en sida på facebook för dig som vill hålla dig uppdaterad om händelser i Måttsund. Sidan är tänkt som ett komplement till webb och anslagstavlor runt om i byn. Är man medlem på facebook kan man söka på ”Måttsunds anslagstavla” och där klicka på ”gilla”. Information som läggs upp på anslagstavlan kommer nu att delges på din sida.

En av fördelarna med anslagstavlan på facebook är att man snabbt och enkelt kan ta del av information. Även att det finns en snabb väg att kommunicera med intresseföreningen som är administratör för sidan. Önskar man lämna förslag eller liknande till intresseföreningen eller om man har information som är av intresse att läggas ut på sidan, går det bra att skicka meddelande via facebooksidan.

Gå in och ”gilla” sidan och tipsa gärna alla som du tror kan vara intresserade. Ju fler informationen når ut till desto bättre.

Anna Falck



Britta Bergström – en vinnare!

Uppgifter har vissa delar hämtats från den intervju som publicerades i Norrbottens Kuriren den 1 juni/ Johan Wikèn



Britta Bergström bor tillsammans med sin **Janne Fjellström** och hans son **William** på Långbackavägen i Måttsund.

Hon trivs väldigt bra i byn och har fått fina vänner att promenera och dricka kaffe med.

Bilden visar glada vinnare i Eurovision Song Contest där Britta Bergström står med svenska flaggan i hand, tvåa från höger

Många i Måttsund har träffat Britta, dels som boende i byn, men också då hon har gästat Pubaftnar i Medborgarhuset och sjungit tillsammans med trubaduren **Pecka ”Power” Stridsman**.

Vi har också ofta kunnat se Britta i TV- rutan i musikprogram såsom ”Så ska det låta” och ”Så mycket bättre”. Senast vi såg henne i rutan var i programmet Eurovision Song Contest där hon sjöng i kören bakom vinnaren **Loreen**. Britta fick uppleva framgången att som körsångare vinna en eurovisionstävling där sammanlagt 3,5 miljoner TV- tittare i Sverige och 100 miljoner totalt följer tävlingen.

Det var en spännande upplevelse för alla svenska TV- tittare, men självklart också för Britta som var delaktig i att framföra den vinnande låten och följa omröstningen på plats. Det började lite trögt, men visade sig snart bli den vinnande låten, efter att alla tävlande länder förutom Italien gett poäng. Totalt 18 tolvpoängare gavs till det svenska bidraget!

Britta är uppvuxen i Gävle där hon började sin sångkarriär. Hon har nu tjugo år lång erfarenhet i branschen och har uppträtt och sjungit med de flesta svenska soloartister. Musiken tar upp en stor del av Brittans tid då hon

är på resande fot ungefär 100 dagar per år. Hon bor i både Måttsund och Stockholm och hinner också med att vikariera som lärare på Skarpnäckskolan i Stockholm ett par dagar i veckan.

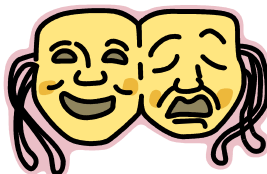
Det är naturligtvis en fråga om man är en veteran eller inte om man har jobbat med musik och sång i tjugo år som Britta har gjort. Uttalandet från Bert Karlsson, som publicerades i Kuriren talar nog för det, ”artister kommer och går, det är bara Britta och Bert som består”. Britta måste betraktas vara en veteran i branschen, som nu är på väg till nya äventyr och utmaningar, då repetitionerna av en ny omgång av ”Så mycket bättre” ska påbörjas.

Alla boende i Måttsund framför på detta sätt Gratulationer till Britta för hennes framgång. Lycka till i framtiden!

Nisse

Revy i Måttsund

Visst är det möjligt sa Anders Eriksson när han kom med förslaget. Oh - visst höjde jag ögonbrynen, men tänkte: OK det spelas ju revy i grannbyarna så varför inte också i Måttsund.



Vi annonserade efter intresserade ”revyartister” i samband med adventsfikat i Medborgarhuset. I slutet av januari träffades sju personer. Gruppen har idag nästan fördubblats. Åldern på deltagarna är från riktigt ung till lite mindre ung eller gammal. Och hör nu, det finns plats även för dig som vill pröva nå´t nytt. Vi har riktigt kul och inte minst det bör väl locka.

När får allmänheten ta del av det roliga? Ja, tanken är att i början av nästa år ska programmet presenteras. Då kan både känt skvaller och/eller kända personer dyka upp. Nästa gång revygänget träffas blir den 3 septembet kl 19.00 i Medborgarhuset. Kom med då!

Revygänget/Birgitta

Öberget förr och nu



En bild tagen från Öberget med vacker utsikt

Det finns en möjlighet att en del av Öberget kan komma att användas för utvinning av grus. Ett lokalt företag har ansökt om tillstånd för täkt på baksidan av berget; den del som vetter i västlig riktning mot Antnäsaviken. Miljöprövning pågår nu, och det är troligt att ett beslut om tåkten tas under det här året. Utfallet är intressant, då intresset av en god naturmiljö får balanseras mot den nytta som alltid kommer samhället till del vid ekonomisk verksamhet. Om utvinningen av grus kommer till stånd, så är det inte första gången som Öberget kommer att ge arbetstillfällen och skatteintäkter till kommunen. Tvärtom; Öberget har en lång historia av mineralutvinning.

Men låt oss först se på berget ur ett geografiskt perspektiv. De två topparna med omkring åttio meters höjd över havet har en anslående utsikt söderut, ut över havsområdet. De omnämns, utöver i Luleå kommuns nu aktuella naturguide, även i ett tidigare arbete från början av förra seklet i en geografisk översikt över Norrbottenskusten. Fast vi ska komma ihåg att topparna inte berörs av den ev. tåkten, vilken, om den kommer till stånd, läggs i en sluttning som vetter västerut och norrut. Vad som nu mer och mer begränsar utsikten mot havet är i stället den tallskog som under årens lopp växt upp i sydlig riktning från toppen och till en del skymmer utsikten mot Måttsundsfjärden och havet därutån.

Öberget nyttjas (tyvärr, måste man framhålla) i endast obetydlig omfattning som utflyktsmål. Det kan bero på att det inte finns någon form av

exploatering som gynnar besök (inga iordningställda eldplatser, inga vindskydd, inga bänkar eller bord för rekreation och förfriskning). Vilket i sin tur kan bero på att området är något svårtillgängligt (främst på grund av branta områden) för personer som inte har en ungdomlig fysisk konstitution. En total avsaknad av upptrampade stigar till sydtoppen talar för att antalet årliga besökare är litet.

Detta är ett allmänt problem (att nyttjandet av vår närnatur för rekreation är ganska litet) och Måttsunds Intresseförening har gjort fina insatser för att öka tillgängligheten till vår natur, genom att iordningställa tidigare fåbodar för besökare och ordna tillträde till dessa genom förbättring av vägar och gångstigar. Några sådana historiska värden finns dock inte i just detta område.

Den nu igenvuxna Antnäs fjärden, som i dag saknar en öppen vattenspegel, har ett ganska rikt fågelliv med häckande sjöfågel, och i den kommande miljöprovningen yttrar sig även ornitologiska organisationer. Avståndet från den ev. täkten till dessa häckningsplatser är dock betydande, och man skulle kunna anföra att den jakt som lagligt förekommer på hösten, med direkt påskjutning av fågel från nära håll med hagelvapen, torde utgöra en större påverkan på fågellivet än vad lastning av grus och bergmaterial, vilken då och då kommer att ske två kilometer därifrån, kan tänkas innebära.

En fråga som vägs in i miljöprovningen är också utsläpp av koldioxid och andra ämnen från motorfordon vid transporter. I en värld där vi dagligen transporterar till exempel våra livsmedel från andra sidan jordklotet fram till våra köksbord i Måttsund, kan en lokal transport (av grus) te sig försumbar. Men beaktar vi transporters miljöpåverkan så kan vi konstatera att man i Luleå stad och kommunens kärnområde kring staden årligen använder omkring två miljoner ton material från grustäkter (till vägar, husgrunder och annan bygghverksamhet). Om detta material kan hämtas lokalt från närområdet vid Öberget, förbi återvinningsstationen vid Antnäs, via E4an, till anläggningsplatserna, så minskar vi avsevärt utsläppsmängderna till luften från motorer, liksom vägslitage, buller och annan miljöpåverkan. I stället för att som nu hämta dessa för kommunens utveckling nödvändiga material från avlägsna platser.

Ljudpåverkan från en ev. täkt bakom Öberget kommer sannolikt att vara måttlig. Det beror på att mellan ljudet och öronen i Måttsund finns just det

åttio meter höga bergmassivet på vars baksida täkten är planerad, vilket effektivt skärmar av ljud.

Till exempel hörs aldrig knallarna från den livliga jakten med hagelvapen i Antnäsvisken om höstarna. Medan skott från jakten i vikarna mot söder hörs väl in till byn, där inget bergmassiv finns emellan som avskärmar ljudet. Och jämför man med den konstanta ljudmatta som dygnet runt ligger över nejden från E4an vid Antnäs, så kommer knappast den lastning av grus vid täkten på Öberget, som kommer att ske under en del vardagar, att kunna särskiljas från detta ständigt pågående trafikljud.

En väsentlig aspekt är också arbetstillfällena. All mineralutvinning genererar ekonomisk tillväxt. (Man kan säga att vårt nuvarande välstånd i stor utsträckning har tillkommit genom mineralerna i malmfälten och dess förädling i Luleå). Det gäller också lokalt. På Öberget startade vid tiden för förra sekelskiftet en brytning av berg (för hand, med slägga och huggmejslar, den s.k. Dillapetgruvan), då man ansåg att en silveråder löpte genom berget. På Öbergets sluttning mot söder, utvanns på 1950-talet grus, som samlades in med stora släpskopor, och där man också krossade stenblock i en motordriven krossanläggning. Det syns i dag inga spår av den verksamheten, då naturen tagit tillbaka området, men själva krossen finns bevarad på sin plats som ett slags museum utomhus. Denna verksamhet gav arbete och inkomster till många Måttsundsbor.



Rester av den krossanläggning som under 1950-talet fanns på sydsidan av Öberget, ut mot Måttsundsfjärden, står ännu kvar.

Grus samlades in från ytskiktet med stora släpskopor ned till några meters djup och kördes ut till användarna med lastbil. Större stenar och block krossades till makadam på platsen.

(På bilden, tagen den 13 juni i år, ses Bertil intill gallerverket).

Själva krossen flyttades till andra täkt-platser, men gallerverk och en stor järntratt står kvar. Av täktplatsen syns i dag inte så mycket, då naturen har återtagit området som nu är skogbeväxt.

På 1960-talet utfördes på Öbergets framsida, den sida som vetter mot Måttsund, en täkt av berg som krossades till makadam för vägbyggen. Denna verksamhet gav flera arbetstillfällen till Måttsundsbor. Man tog också ut stora mängder byggsand i ett sandtag som fortfarande finns kvar alldeles intill vägen mellan Antnäs och Måttsund, nära krossanläggningen på Öbergets framsida, vilken nu inte syns särskilt mycket, då skog har växt upp som skymmer bergsidan och de kvarlämnade betongfundamenten från krossen.

En omfattande bergtäkt skedde på Öberget ännu tidigare i historien, under decennierna före och efter år 1900. Då tog man ut stora mängder stenblock av grå och röd granit, just i sydslutningen ut mot havet. Blocken höggs ut för hand och spettades loss, i senare tid med hjälp av viss sprängning med dynamit. Det skedde sommartid, och när snön lagt sig på vintern fraktades de ner till byn med häst och timmerkälkar, vilka försetts med ett lågt kraftigt flak på vilket man vältrade upp blocken. Blocken användes till husgrunder och till väggarna i stenlagårdar. En praktfull sådan stenlagård kan än i dag ses på Härs-hemmanet alldeles nedanför Öberget.

Ute i naturen kan man se spåren efter denna omfattande bergtäkt mest som raka, branta stenvägg med vissa spår efter huggmejslarna, i riktning söderut från sydtoppen. Dock är de raka, huggna stenytorna efter så lång tid nu bevuxna med lavar, och är inte särskilt framträdande i naturen, annat än för den som till fots går upp mot berget söderifrån, och då kan ha svårt att forcera just de uthuggna områdena, genom att de har höga och branta väggar. Någon större olägenhet är dock inte detta, då man enkelt kan gå runt själva täktområdena.

Det är viktigt att vi kan bevara en fin närmiljö i skogarna runt Måttsund. Det är samtidigt så att en ev. täktverksamhet bakom Öberget också i dag ger nya arbetstillfällen för närboende i byarna här på trakten; en möjlighet som vi kanske bör ta vara på, när den nu finns inom räckhåll.

P.S. Kan tillägga att jag själv har ett smalt skifte från hemmanet ($\frac{1}{2}$ tegbredd = 23,5 meters bredd) som löper ner mot Antnäsvisken, vilket kan komma att beröras av en eventuell täkt i området.

Bertil

Familjen Herman Andersson - en av lungсот hårt drabbad familj.

När man ägnar sig åt släktforskning inser man snart hur kämpigt livet ofta var för våra förfäder. De fick slita hårt för att skaffa mat till familjen. Ändå räckte maten inte alltid till för att mätta en stor och växande familj. Både barn och vuxna dog av undernäring och sjukdomar. Mödrar dog ofta i samband med barnafödelse och i en barnskara på 10-12 barn hände det inte sällan att mer än hälften dog under första levnadsåret.

En sjukdom som särskilt hårt drabbade våra trakter under 1800-talets senare del och långt in på 1900-talet var lungсот eller tuberkulos som är dess rätta namn. Ibland var det bara någon enstaka person i en familj som blev sjuk, men ibland fick nästan alla i familjen sjukdomen. Då talade man om lungсотshus och det hände att grannar, av rädsla för att bli smittade, avstod från att besöka ett sådant hus och förbjöd sina barn att gå dit.

I Måttsundarn nummer 30 skrev jag om några familjer som drabbades särskilt hårt. Här vill jag berätta om ännu en. Husfadern hette Herman Andersson. Han var född 1816 på soldattorp nr 27 och son till soldaten Anders Sedig. Herman var 31 år gammal när han 1847 gifte sig med den tio år yngre Elisa Helena Enström från Ersnäs. I dopboken står det Elisa Helena, men i vardagslag kallades hon Lisa Lena. Precis nio månader efter bröllopet föddes makarnas första barn. Det var en dotter som fick namnen Maria Elisabet.

Namnet Maria fick hon efter sin farmor. Vid den tiden var det brukligt att den första dottern ärvde sin farmors namn medan den andra fick sin mormors. Samma system rådde när sönerna skulle namnges, den äldste sonen uppkallades efter farfar och den näste äldste efter morfar. Drygt ett år senare fick Maja Lisa (som hon kom att kallas) en bror. Barnens farfar hette Anders Gustaf och det blev också den lilles namn. Eftersom morfar hette Anders så ärvde han samtidigt även hans namn.

1850 köpte Herman Andersson en del av hemman nummer 7. Jag är inte helt säker, men tror, att denna lilla jordbit, som värderades till 1/32 mantal, låg strax väster om Thure Erikssons gård i Börtnäsheden. Där finns än i dag ett öppet område som enligt traditionen grävts upp med spade av arbetsamma "Sedigkarlar". Troligen byggde Herman Andersson också en stuga där till sin familj. Soldattorpet Sedig lär också ha funnits i närheten.

1851 föddes dottern Sofia som fick namn efter sin mormor Sofia Tilisdotter. Två år senare kom Cajsa Lena. Då hade man större frihet vid val av namn, men ofta var det föräldrarnas syskon eller andra släktnamn man valde bland. 1856 och 1860 begåvades familjen med ytterligare två döttrar, Anna Greta och Christina Johanna. Med sex barn att mäta kan man förstå att Herman Andersson hade svårt att få några pengar över till att betala av köpesumman för sin jordbit..

Hans sonsons dotter Agnes Palmgren har berättat att han fortfarande 1863 var skyldig säljaren 50 riksdaler. Denne hade inget förbarmande med den fattiga familjen utan hänvisade till köpekontraktet och krävde efter tretton år tillbaka marken. Familjen blev inhyses. Möjligen fick de bo kvar i sin stuga, men de ägde den inte längre. Året därpå föddes ännu en dotter, Mina. Hon blev den sista i den sjufaldiga barnaskaran som innefattade sex döttrar och en son.

Ännu var de alla i livet och kanske var de av "starkt virke" eftersom alla överlevt de tidiga barnaåren, något som var ganska ovanligt i en stor familj vid denna tid. Det dröjde dock inte länge förrän lungsoten flyttade in i familjen och den drabbade även de starkaste. Så snart de äldre barnen slutat skolan var de tvungna att söka arbete som piga eller dräng. Kanske blev något av barnen smittat i det hus de då kom till.

I juli 1870 skördade lungsoten sitt första offer, den bara 17 år gamla Cajsa Lena. Knappt en månad senare dog hennes 22-åriga syster Maja Lisa. I dödboken är då ingen dödsorsak angiven, men det är troligt att det även denna gång var lungsot. Liksom det fortfarande är, var Stockholm staden som många ungdomar från landsbygden drogs till. Där fanns möjlighet att få andra arbeten än som piga och dräng och att få bättre betalt. För ungdomar från den nordligaste landsdelen hade Sundsvall under 1800-talets senare hälft blivit ett alternativ på närmare håll.

Genom sågverkens och träindustrins uppsving hade staden blivit en viktig ort som lockade unga till sig. "Såg vid såg jag såg varhelst jag såg" fick jag lära mig på geografilektionen i skolan när vi läste om Medelpad. Det var den svenska lyrikern Elias Sehlstedt som 1852 myntade uttrycket, när han stod i Sundsvall och blickade ut över Alnön.

1873, tre år efter de båda systrarnas död, lämnade den nu äldsta, 22-åriga Sofia, hemmet och flyttade till Sundsvall och året därpå följdes hon av sin 18-åriga syster Anna Greta. Sofia hittade snart en man, snickaren Olof Alfred Nylén, som hon 1876 gifte sig med. 1878 anslöt sig den 18-åriga systemen Christina Johanna till sina båda systrar i Sundsvall och kvar i Måttsund fanns då bara lillasyster Mina 14 år gammal och brodern Anders Gustaf. Han hade 1872 gift sig med Maja Brita Johansdotter från Svartbyn i Överluleå och hunnit bli far till tre barn. Sofia födde 1878 en son som dog under andra levnadsåret. I mars 1881 fick hon sitt andra barn, Minny Sofia.

När den lilla var bara en månad gammal blev hon moderlös. Sofia dog enligt dödboken av en sjukdom som inte var ovanlig med den tidens mödravård och orsakades av onormala blödningar och järnbrist. Bara två veckor senare dog Sofias syster Christina Johanna 20 år gammal. Denna gång var dödsorsaken TBC. Man kan undra hur föräldrarna och de båda syskonen hemma i Måttsund tog emot dödsbuden. Av sju barn hade fyra döttrar dött i unga år. 1882 flyttade Mina 18 år gammal till Sundsvall. Hon kom ett år för sent för att få träffa sina systrar Sofia och Christina, men Anna Greta, som arbetade som sömmerska, fanns ännu där.



Jag sökte efter Mina i Sundsvalls inflyttningsböcker utan att hitta henne.

För några år sedan besökte jag Sundsvalls bibliotek, där det fanns avskrifter av kyrkböcker. Då fick jag förklaringen. Mina hade vid flyttningen valt sin fars efternamn Andersson och inte Hermansdotter som de övriga systrarna. Jag upptäckte också att hon efter sex år som piga hade flyttat vidare till Stockholm.

Mina Andersson

Det var 1888, samma år som den stora stadsbranden, den som utplånade hela Sundsvalls centrum. Efter detta byggdes staden upp igen av de förmögna träpatronerna. Och nu blev det gedigna stenhus med hög takhöjd och fantastiska utsmyckningar både ut- och invändigt och stadens centrum går sen dess under beteckningen Stenstan. Var det kanske branden som var orsak till att Mina flyttade? Blev hon möjligen arbetslös efter att den familj som hon arbetade hos blev hemlös? Senare har jag sett att Mina flyttade tillbaka till Sundsvall redan i december 1889.

Stadsbränder var vanliga vid denna tid. Elektriciteten var i sin vagga. Man hade inte samma kontroll över elden som nu. Trähusen låg tätt intill varandra. Bostäder värmdes av kakelugnar och öppna spisar och lystes upp av levande ljus och fotogenlampor. Tåg och båtar drevs av ånglok som skickade ut gnistor. Ångloksdrivna tåg blev orsak till otaliga skogsbränder. Sundsvallsbranden inträffade den 25 juni. Man tror att brandorsaken var en gnista från ångslupen Selånger som färdades längs Selångersån upp mot stadens centrum. Det var varmt och torrt och det blåste kraftigt. Branden fick ett snabbt förlopp, staden lades i ruiner och 9000 människor blev hemlösa. Denna brand räknas som den största i Sveriges historia. Men det var inte bara i Sundsvall som det brann denna dag. Bara en halvtimme senare startade en stor brand i Umeå som utplånade hela den staden. Samtidigt brann stora delar av Lilla Edet. Man kan väl också notera att Luleås stadskärna brann ner bara ett år tidigare den 11 juni 1887.

Man tror att den branden orsakades av gnistor från en tvättstuga där några pigor eldade för att värma tvättvatten. Men nu tillbaka till familjen Andersson. I november 1887 avled fadern, Herman Andersson. Han blev 71 år. Av de sex döttrarna var fyra döda och två fanns i Sundsvall. Den ende sonen med hustru och sex barn hade 1886 flyttat till Ersnäs och dit kom också Lisa Lena efter att hon blivit änka. Med sonens familj levde hon till 1898 då hon 72 år gammal fick lämna jordelivet. Även i den yngre familjen hade döden börjat skörda offer. Den elvaårige Anders Johan dog i april samma år som farfadern. Dödsorsaken har inte uppgivits. Fyra månader efter pojkens död föddes hans bror Johan Levi. Han blev den siste i den barnaskaran.

Jag var intresserad av att ta reda på hur det gick för Anna Greta och Mina i Sundsvall och fann att Mina 1896 åter igen gav sig iväg till huvudstaden. Där gifte hon sig året därpå. Makens namn var Walfrid Carlsson.



Anna Greta Hermansdotter

Samma år födde Anna Greta en dotter som fick de ovanliga namnen Hebe Singoalla Zenobia. Det var inte bara namnen som förvånade mig utan också Anna Gretas ålder. Hon var 41 år och det var hennes första barn. Mödrar till utomäktenskapliga barn var ofta mycket unga. Sju år gammal blev lilla Hebe moderlös.

Återigen hade lungsoten slagit till. Jag fann att Hebe flyttade till sin moster Mina i Stockholm 1908 men vet ännu inte var hon fanns under åren närmast efter moderns död. Kanske togs hon omhand av bekanta eller fanns hon på barnhem? Den frågan har jag inte fått besvarad.

Jag var intresserad av att veta hur det gick för Mina och Hebe och därför tog jag släktforskarförbundets hemsida Rötter till hjälp. Där kan man ställa frågor och om man har tur finns det andra forskare som vet och kan svara.

Jag skrev: Hej! Jag söker uppgifter om makarna Mina (f. Andersson) och Johan Walfrid Carlsson som 1912 bodde på Högbergsgatan 60. 1908 flyttade Minas föräldralösa systerdotter till makarna. Vart tog hon sen vägen? Jag söker också Minas dödsdatum. Mycket tacksam för hjälp. Med vänlig hälsning Ingrid

Jag fick svar av två personer och var nöjd med det. Jag fick veta att Mina och Walfrid inte fick några egna barn, att Walfrid dog på hösten 1916 och Mina i februari 1948. Jag tyckte att jag var klar med familjen och förde in uppgifterna i min bok om Måttsund. De enda som ännu var kvar i livet var Hebe och hennes kusin, tillika Minas brorson, Gustaf Wilhelm Andersson i Ersnäs. Båda hans föräldrar och de flesta av syskonen hade dött av lungsot. Möjligen levde också Hebes och Gustafs kusin Minny Sofia, men hon hade 1902 emigrerat till Nordamerika.

Ingrid

Måttsunds-Kul

Redaktionen efterlyser i varje utgåva historier och berättelser som har ett ursprung eller en koppling till Måttsund. Vi hjälper gärna till med skrivandet.



Kontakta någon av oss i redaktionen, skriv ett brev eller berätta!

I denna utgåva av tidningen bidrar **Paul Öström** och **Ingrid Vikström** med historier från Måttsund vilket vi tackar för.

Telefonen, en berättelse

Den här historien härrör från den 'manuella' tiden, när telefonen var en nymodighet, och samtalen kopplades för hand i telefonväxeln som fanns i gården Försmärs (där Kennet och Susann Grönberg bor nu).

Två Måttsundsbor talade i telefon med varandra, varvid den ene sa:

- **Ve sko vel åt säj so mitji, dom siti vel o lona nedi Försmärs.** [Vi ska väl inte säga så mycket, dom sitter väl och lyssnar nere i Försmärs].

Då bröt en mansröst in i samtalet och sa:

– **He djera ve åt alls !** [Det gör vi inte alls !]

Det var Alfred Vikström i Försmärsgården som just då satt i växeln, och fann anledning att korrigera de samtalande, när han ansåg att de hade fel. Alfred var för övrigt bror till 'Knäbben' Johannes Vikström, om vilka många roliga historier var i omlopp redan under hans levnad, och där en del av episoderna berättas vidare än i dag.

förmedlad av Bertils bror Paul, nu bosatt i Hultsfred

En måttsundare?

Det hände för några decennier sen. En tidningsreporter på uppdrag kom åkande genom byn. Han skulle intervjua en person, men var osäker på var han bodde. Vid en mjölkbrygga hade tre bönder lämnat sina mjölkkrukor och stod och pratade.

Reporterern stannade sin bil och fick besked av gubbarna. Han observerade då att alla tre saknade en framtand. En tid därefter träffade reporterern en annan måttsundsbo och frågade: "Har alla måttsundare bara en tand?" Den som blev tillfrågad förstod genast vilka gubbarna vid mjölkbryggan var.

Ingrid

Nya i byn



Tjenare!

Vi är nybyggarna på Rinneln!
Familjen består av **Joakim**, **Maria**
och **Smilla**. Vi vuxna jobbar på F21
och Smilla går skola i Älvsbyn.

Måttsund upptäckte vi via vänner
och bekanta och i början på förra
året fick vi äntligen köpa en tomt
och bygga vårt drömhus som vi har
ritat själva. Huset är inte färdigställt
än, men vi flyttade ändå in i mitten
på mars och vi stortrivs.

Trevlig sommar!

Folkmängden i Måttsund 2011

Folkmängd vid årets början:	791
Födda 2011:	10
Döda:	1
Inflyttade:	25
Utflyttade:	35
Folkmängd vid årets slut:	790

Födda 2011 (Nya måttundare)

2011 02 01	Sundberg	Nils	Skogsbrynet 10
2011 02 20	Rönberg	Jonna	Måttundsvägen 825
2011 03 20	Nygren	William	Långbackavägen 47
2011 03 24	Johansson	Alexander	Ollbacken 56
2011 06 19	Liljegren	Mirjam	Långbackavägen 34
2011 08 27	Berglund	Ellen	Skogsbrynet 15
2011 08 31	Stoltz	Zeke	Knuthägnanvägen 40
2011 11 14	Holm	Albin	Engströmsvägen 32
2011 12 08	Erixon	Bonnie	Börtnäsvägen 114
2011 05 11	Ischi	Emma	Utflyttad till Tyresö 2011 07 01



Sex av de nio barnen, från vänster Jonna Rönberg, Nils Sundberg, Zeke Stoltz, Alexander Johansson, Mirjam Liljegren och William Nygren.

Tre måttunds barn som inte kunde vara med på gruppbilden



Bonnie Erixon



Albin Holm



Ellen Berglund

Döda 2011

2011 02 26 Oscarsson Stig Lennart Måttsundsvägen 731

Måttsunds äldsta tom födelseår 1931 (80 år och äldre)

1921 04 02	Vallström	Rut Elin	Måttsundsvägen 251
1922 02 23	Nilsson	Erik Gustav Roland	Måttsunds byaväg 246
1924 05 09	Sundström	Nils Anders	Måttsundsronningen 11
1924 09 01	Öström	Saga Alfhild	Rinnelvägen 2
1925 03 18	Andersson	Per Sigvard	Långbrovägen 13
1925 10 15	Dahlberg	Paul Abraham	Kläppvägen 6
1926 10 17	Sundström	Dagny Evelina	Måttsundsronningen 11
1927 10 19	Nilsson	Inga-Britt	Måttsunds byaväg 246
1928 05 25	Larsson	Nils Ingvar	Långbackavägen 29
1928 11 20	Lindvall	Bror Uno	Sjötorpsvägen 35
1929 03 29	Larsson	Folke Gerhard	Sörsundet 71
1929 04 11	Edfast	Nils Paul	Skogsbrynet 8
1929 12 30	Öström	Holger Konrad	Rinnelvägen 44
1930 01 12	Engfors	Ingegärd Maria Elisabet	Måttsunds byaväg 273
1930 10 31	Jönsson	Ingeborg Sofia Kristina	Sörsundet 40
1930 11 23	Vikström	Rune Edvin	Långbackavägen 51
1931 02 23	Berglund	Carl Arne Torsten	Gultmalvägen 39
1931 05 21	Öström	Henny Maria	Rinnelvägen 44
1931 09 16	Edfast	Margit Elisabet	Skogsbrynet 8
1931 10 03	Sundström	Sven Axel	Långbackavägen 2
1931 10 09	Öström	Kaarina	Måttsunds byaväg 81
1931 11 04	Hallén	Edit Adela	Måttsundsvägen 735
1931 12 22	Berglund	Iris Kristina	Gultmalvägen 39

ANSLAGSTAVLAN

Måttsund har utsetts till Årets by 2012!

Luleå landsbygdskommitté har utsett Måttsund till årets by 2012 i Luleå kommun vilket är mycket hedrande.

Bäckmellanbodarna, alla i är välkommen att jobba på fäbodvallen, röjning, snickeri, målning mm. Vi träffas på måndagar kl. 10.00, start måndagen den 25 juni.

Nyckel till Svedjastugan i Bäckmellanbodarna förvaras och finns att låna hos Nisse Nordlund, tel. 073-816 4033.

Framtidsfrågor, Luleå kommun arbetar för att koncentrera kommunala investeringar på landsbygden. För vår del kan det bli Antnäs som ligger nära E4, en kommande Botniabana och som ligger in centrum för byarna Alvik, Ersnäs och Måttsund.

Efterlysning av en Webbredaktör i Måttsund. **Ingela Åström** på Ollbacken önskar överlämna ansvaret då tiden inte räcker till för henne. Meddela ditt intresse till styrelsen i Intresseföreningens.

Facebook, följ Anna Falcks anvisning (Se artikel), läs ”Måttsunds anslagstavla” klicka på ”gilla”, du får då snabbt information om vad som händer i Måttsund och kan också själv enkelt informera andra.

Medborgarhuset, om du vill bli medlem betalar du inträdesavgiften 100 kr och 150 kr i en årlig medlemsavgift, dvs. 250 kr första året. Betalning gör du till **Bankgiro: 5974-9234** eller genom att kontakta kassören **Bo Öström**.

Föreningar och alla boende i Måttsund!

Denna anslagstavla är till för oss alla, använd den då du vill informera. Kontakta redaktionen!

Måttsundsdagen 2012

Lördagen den 18 augusti – kl. 12:00-15:00

Platsen är som vanligt vid Skolan och nära
Aktivitetshallen



Program och innehåll för dagen:

- ✓ Se affischer som kommer att annonseras på anslagstavlor, Webb och Facebook
- ✓ Underhållning: vi uppmuntrar lokala förmågor
- ✓ Surströmmingfest i Medborgarhuset på kvällen och därefter:
- ✓ Pubafton

Välkomna!

Intresseföreningen

Du som är intresserad av tidigare utgåvor av Måttsundarn, de flesta finns.
De kostar 20 kr per styck. Tala med Nisse eller Ingrid.